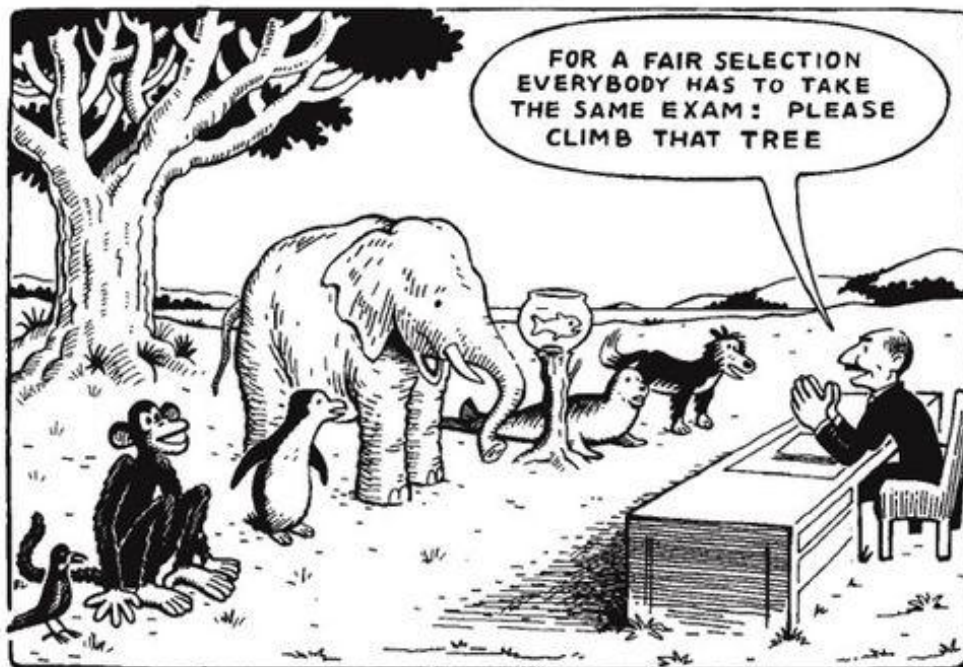

Alternativet Aarhus

Lokalpolitik for integration og ligestilling for flygtninge,
indvandrere og migranter

Indholdsfortegnelse

Forord	2
Motivering	2
Hvorfor er ligestilling vigtigt i integrationspolitikken?	2
Nationale rammer og forhindringer	3
Alternativets lokale politikforslag og mærkesager	3
Lokalpolitik for integration og ligestilling for flygtninge, indvandrere og migranter	3
Mærkesager	4
Andre vigtige sager	5
Dagligdagen i byrådet	8
Aarhus Kommunes gældende integrationspolitik	9
Et koncentrat	9
Syv aktuelle projekter	10
Overvejelser om den gældende, kommunale integrationspolitik	101
Bilag	133

Forord

Dette papir er skrevet på baggrund af en række åbne møder i Alternativet Aarhus fra november 2016 til juni 2017. Gruppen er igangsat af Politikgruppen med udgangspunkt i Kommunalpolitisk Inspirationskatalog¹, politikområdet Integrations- og flygtningepolitik. Da gruppen blev dannet, valgte man navnet **Integration og ligestilling – for indvandrere, flygtninge og migranter**. Møderne havde to formål:

- at udvikle forslag og ideer til Alternativets arbejde for ligestilling i Aarhus
- at få viden om den virkelighed der er for flygtninge, indvandrere og migranter i Aarhus

Efter forslagene til lokalpolitik, mærkesager og andre sager, som vi bør arbejde for i Alternativet, kan du finde en del relevant materiale, som underbygger forslagene. Statistikker, referater, avisartikler, et resume af Aarhus Kommunes gældende integrationspolitik m.m. Denne del af dokumentet vil sammen med afsnittet "Andre vigtige sager" være levende, hvor ny viden og nye forslag fra gruppens fortsatte arbejde løbende vil blive tilføjet. Alle er velkomne til at bidrage .

Motivering

Hvorfor er ligestilling vigtigt i integrationspolitikken?

I Alternativet Aarhus mener vi, at alle mennesker skal have ikke blot lige rettigheder, men lige værdi og lige muligheder i samfundet.

For mennesker der er kommet til Danmark som flygtninge, er familiesammenførte, er født i Danmark af forældre med en anden nationalitet eller er migrantarbejdere, er der flere fællestræk og vanskeligheder der går på tværs af socialgruppe/køn/uddannelse/erhverv, hvor oplevelse af ligestilling og lige muligheder vil være en vigtig forudsætning for en vellykket integration.

Vi ser, at gruppen deler problemer i forhold til uddannelse, beskæftigelse, sygdom og rettigheder i det sociale system, hvor der til trods for, at der har været et betydeligt antal indvandrere og flygtninge i Danmark de sidste 30 år, er vanskeligheder i forhold til ligestilling i de offentlige systemer. Fx manglende tilbud til demente med 2. etnicitet, manglende jobtilbud til kvindelige flygtninge og manglende sikring af tilstrækkelig læring af dansk.

I Aarhus har ca. 15 % af borgerne en anden etnicitet end dansk. Alternativet vil skabe

---

¹ Bilag 14

rammer og initiativer, som kan være med til at sikre denne gruppes oplevelse af ligeværd og lige mulighed ved kommunens tilbud.

Nationale rammer og forhindringer

Integrationslovens² formål er at sikre, at nyankomne udlændinge får mulighed for at udnytte deres evner og ressourcer med henblik på at blive deltagende, selverhvervende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere i overensstemmelse med grundlæggende værdier og normer i det danske samfund. Ifølge loven tager integrationsindsatsen udgangspunkt i den enkelte udlændings eget ansvar for sin egen integration. Og der er tydeligt fokus på, at den nyankomne bliver ydende og selvforsørgende. Loven har gennemgået mange ændringer med stramninger, og med ændringen i juni 2016³ er loven fortsat meget detaljeret. Det målbare er markant, og som udgangspunkt bliver alle nyankomne betragtet som jobparate, der senest 1 måned efter ankomsten enten er i virksomhedspraktik, ansat med løntilskud eller i ordinært arbejde.

Uddannelse i dansk som andetsprog bliver fortsat prioriteret højt, men i dag skal underviserne vægte, at voksne udlændinge så hurtigt som muligt kan anvende det danske sprog målrettet arbejdsmarkedet. Det betyder at danskundervisningen taber den del af sproget, som bærer viden om kultur- og samfundsforhold i Danmark. Og muligheden for udveksling mellem de nyankomnes kulturværdier og de danske værdier bliver svækket. Ligeværdige samtaler mellem borgere og nytilkomne borgere kommer alt for sent i gang.

Alternativet Aarhus skal følge den nationale udvikling på asylområdet nøje. Og vi skal rette opmærksomheden på, hvordan den lokale integrationspolitik på trods af Integrationslovens snævre rammer kan styrke og videreudvikle en ligeværdig integrationspolitik for Aarhus Kommune.

Alternativets lokale politikforslag og mærkesager

Lokalpolitik for integration og ligeværd for flygtninge, indvandrere og migranter

---

² Lov om integration af udlændinge i Danmark. Den første lov på området blev vedtaget i 26. juni 1998.

³ Bilag 11

Alternativet Aarhus mener, at oplevelsen af ligestilling og lige muligheder er en forudsætning for vellykket integration. Ligestilling og lige muligheder i integration er et tværgående emne, og skal tænkes ind i alle, lokale politikområder altid. Vi lægger os derfor tæt op ad Alternativets nationale principper for ligestilling og mangfoldighed⁴: "Emnerne ligestilling og mangfoldighed er tværgående og bør derfor være perspektiver, vi forpligter os på at have på både Alternativets politik og på Alternativet som parti og bevægelse."

a. Mærkesager

1 – Gennemgående socialrådgiver på tværs af sektorer

Tilflyttere med anden kulturel og sproglig baggrund end dansk har særligt vanskeligt ved at finde vej i det kommunale hjælpesystem, som gennem de seneste årtier er blevet meget funktionsopdelt. Det betyder at flere forskellige rådgivere involveres, når en problemstilling bare er lidt kompleks. Og samtidig skal den personlige historie gentages igen og igen, hvilket er psykisk belastende. Sammenhæng og mening kan gå tabt, både for den nye borger og for medarbejderne i hjælpesystemet. Risiko for klientgørelse er stor, og måske i mere end en generation. Alternativet Aarhus ønsker derfor, at alle tilflyttere med anden kulturel og sproglig baggrund får en gennemgående socialrådgiver, når de søger hjælp i det kommunale system. Socialrådgiveren følger personen og sikrer en kontinuerlig sagsbehandlingen gennem forskellige faser og på tværs af sektorer.

2 – Professionelle tolke⁵

Alternativet Aarhus vil arbejde for etablering af egentlige tolkeuddannelser i hovedsprogene blandt indvandrere, flygtninge og migranter i Aarhus.

Tolkeuddannelserne skal målrettes det offentlige sundhedsvæsen, retsvæsenet, det sociale behandlingssystem, m.m., og alle kommunale myndigheder skal forpligtes til kun at bruge statsprøvede tolke. Og det betyder at det aldrig er acceptabelt at familiemedlemmer optræder som tolke. Desuden skal de kommunale medarbejdere, der er i berøring med borgere, der har behov for tolk, uddannes i brugen af tolke, herunder brug af tolk via videosignal.

Alternativet Aarhus ønsker at etablere et nationalt tilgængeligt register over statsprøvede

---

⁴ Bilag 13

⁵ Bekendtgørelse fra 2006 har ophævet tolkeuddannelse ved København-CBS og Aarhus-BBS. Tolkeuddannelse til statsprøvet tolk er i dag under åben uddannelse og en erhvervsrettet videregående uddannelse med 60 ECTS-point 4. moduler. Juridisk-, social- og medicinsk tolkning.

tolke, så den beskrevne praksis kan indføres i hele landet.

De nye tolkeuddannelser vil være en ny uddannelses- og erhvervsmulighed for andengenerationstilflyttere inden for de aktuelle, relevante sprogområder, til anvendelse i hele Danmark.

3 – Sammenspil mellem kommune, erhvervsliv og frivillighed

Kommunen har frikommunestatus på enkelte områder. Dette skal udvides betydeligt, således at hele politikområdet omkring Integrations- og flygtningepolitik kan nytænkes. Og med et særligt fokus på ligestilling. Aarhus Kommune har mange ressourcer stærke borgere, og vi har samtidig brug for de nye borgere, som kommer til kommunen. Både i kultur- og bylivet, i de lokale fællesskaber og i uddannelses- og arbejdslivet. Her er store muligheder for en samskabende integration. Vi skal eksperimentere modigt og empatisk på området. Og med fokus på Alternatives tre bundlinjer.

Der er allerede mange projekter, organisationer, virksomheder og frivillige tiltag, der arbejder for integration og ligestilling i Aarhus. Det er meget positivt, og Alternativet Aarhus vil gerne støtte op om disse og flere lignende. Vi ønsker at være med til at skabe en vedvarende udvikling og forbedring af de initiativer, der er i gang, så der er klare mål for hvordan det enkelte menneske bringes videre og tættere på fuld integration, og altid på menneskets individuelle præmisser.

Alternativet Aarhus vil arbejde på at skabe rammerne for initiativer på tværs af sektorer, da vi tror på at kommune, erhvervsliv og civilsamfund i samspil kan nå rigtig langt i arbejdet med integration af nye borgere og at vi sammen kan skabe Multikulturby Aarhus.

b. Andre vigtige sager

4 – Danskundervisning som styrker samtalen i fællesskaber

Danskundervisning for tilflyttere med et andet førstesprog end dansk skal tilpasses den enkeltes behov og måde at lære på. Sprogundervisning til forståelse af og samtaler om samfund og kultur, og undervisning i erhvervsrettet sprog skal balanceres.

Danskundervisningen skal sættes fri, og bestå af et miks af muligheder. Undervisningen skal godkendes ud fra sproglige kriterier, som rummer både bredde og nuancer. Det skal være muligt, ved behov, at få yderligere undervisning end de moduler, der aktuelt bliver tilbudt. Specielt for ældre indvandrere, som er meget dårligt stillede og med begrænset netværk, og

hvis dansk kundskaber er utilstrækkelige.

5 – Differentieret uddannelses- og beskæftigelsesindsats

Vi kan se, at der er meget stor forskel i Aarhus Kommune på i hvor høj grad forskellige etniske grupper kommer ind på arbejdsmarkedet.

Aarhus Kommune har analyseret beskæftigelse og ledighed fordelt på oprindelseslande 2009-2015.⁶ De 6 år analysen spænder over viser, at kun fire af de 10 ikke-vestlige grupper har en beskæftigelses- og uddannelsesprocent på 50 eller mere, tre ligger mellem 30-40 %, og der er ikke nogen særlig stigning i niveau i perioden. Til sammenligning ligger den danske gruppe på 77 %. Alternativet vil i Aarhus byråd arbejde for at denne forskel mindskes.

Årsagerne til den manglende niveaustigning kan være mange, men umiddelbart viser tallene, at der er brug for en tilpasset og særlig indsats. Målet skal være at igangsætte meningsfulde initiativer, som afhjælper problemet.

De følgende tre sager 6. 7. og 8 er også et led i at skabe en differentieret uddannelses- og beskæftigelsesindsats

6 – Fokus på oprindelige uddannelser

Når den nytilkomne flygtning hurtigt skal tilbydes arbejde, bliver uddannelser og erfaringer let overset i integrationsperioden. Et hurtigt og resultatorienteret tilbud, som i situationen virker realistisk fører til jobs som i længden ikke matcher personen. En bedre afdækning af uddannelse og erfaring vil føre til en mere varig selvforsørgelse, bedre livskvalitet og færre senskader. Her lægger vi os op ad Alternativets nationale asylpolitik, der foreslår tidlig kompetenceafklaring⁷.

7 – Udviklingsprojekter på lokale uddannelsesinstitutioner og i virksomheder.

Nytilkomne flygtninge med højere uddannelser eller særlige kompetencer, kan kobles på byens uddannelsesinstitutioner, kulturtilbud eller virksomheder. Her kan de sammen med studerende eller andre udviklere indgå i stedets udviklingsprojekter.

---

⁶ Bilag 7

⁷ Bilag 7

8 – Mikrolegater eller mikrolån til iværksætter

Der skal være mulighed for mikrolegater eller lempelige mikrolån til flygtninge, der ønsker at blive iværksættere. Dette kunne godt også være et forslag indenfor iværksætterpolitik.

9 – Udvidet samtale tid hos praktiserende læge og tandlæge

Der er stor risiko for fejlbehandling hos læge og tandlæge, når patienten ikke kender de kulturelle koder, og når patientens danske sprog er begrænset. Lægen og tandlægen har brug for mere tid sammen med patienten for at få den nødvendige information til en faglig vurdering. I Aarhus Kommune vil vi arbejde for at der stilles tolke til rådighed for praktiserende læger og tandlæger.

10 – Tidlig indsats for særligt udsatte flygtninge

Skandia-modellen, som i denne sammenhæng kaldes Tidlig Indsats, er en regnemodel, som viser det økonomiske potentiale ved forebyggende indsatser i forhold til de mest marginaliserede borgere. Den fortæller ikke, hvilke indsatser der rent faktisk hjælper de svageste. Men det kunne være interessant at beskrive en indsats fagligt og organisatorisk, og derefter få en økonomisk beregning via Skandia-modellen. På den måde kan vi argumentere for en forebyggende medmenneskelig model ved hjælp af en økonomisk model. Det vil være interessant og alternativt.

I efteråret 2016 har medarbejdere fra Aarhus Kommune deltaget i uddannelse hos Skandia i modellen.

11 – Fremadrettet evaluering

Vi siger nej til effektmåling og ja til fremadrettet evaluering, hvor de berørtes egen stemme bliver hørt. Oplever familien selv, at de har fået bedre vilkår? Har den enkelte person fået det bedre i sit liv? Har indsatsen haft betydning? Det må gerne være i samtaler, hvor de professionelle også får stemme. Hvad var hensigten med metoden, og hvilken virkning oplevede du? Hvordan oplevede I samarbejdet? Og hvad skal der til fremadrettet?

Den rette metode for evaluering til det rette projekt. Fx *ikke* kun effektmåling og *ikke* kun "historisk" evaluering. Evalueringen af projektet skal være tilgængelig for alle involverede i projektet - også brugere/borgere/patienter. Alle evalueringer skal op i byrådet for at afgøre

om projektet skal sættes i drift. Vi har gennem de sidste mange år set talrige eksempler på gode projekter, der gjorde en positiv forskel for kommunen og borgerne, der stopper fordi projektmidlerne løber ud, og man ikke efterfølgende diskuterer varig finansiering.

Vi vil arbejde for, at man før start af et eksternt finansieret, kommunalt projekt, har en klar plan for hvordan projektet evalueres, hvilke succeskriterier, man arbejder ud fra og hvad næste skridt er hvis succeskriterierne opfyldes.

c. Dagligdagen i byrådet

Alternativet vil som medlem af byrådet arbejde med:

- aktivt at bringe de tre mærkesager på dagsordenen og søge dem gennemført i byrådsperioden. 1) gennemgående socialrådgiver, 2) professionelle tolke, 3) sammenspil mellem kommune, erhvervsliv og frivillige.
- at bringe de øvrige andre vigtige sager op i byrådet, ved relevante sammenhænge.
- at fremme netværk, som går på tværs af etnicitet og kulturer, og som hylder mangfoldighed. Fællesskaber, som drives af en fælles interesse frem for fælles etnicitet skaber varige integrerende relationer. Og vi vil fremme integrerende netværk, som samler borgere om det bedste for by og land i Aarhus.
- at medtænke ligeværd på tværs af alle forvaltningsområder. Og holde både byrådskollega og forvaltning op på den besluttede integrationspolitik om *mainstreaming* og *servicedifferentiering*.⁸
- en bevidsthed om at 15 % af borgerne i Aarhus Kommune har en anden etnisk herkomst end dansk. Andelen af børn og unge 0-24 år i de ikke-vestlige grupper er 55 %. Her er et stort og vigtigt uddannelsespotentiale, hvor ligeværd og lige mulighed i de kommunale tilbud skal sikres.
- årligt at evaluere vores arbejde i byrådet på området og se på hvor langt vi er i forhold til gennemførelse af vores mærkesager og andre vigtige sager.

---

⁸ Der skal arbejdes ud fra to forståelse: 1. Mainstreaming, hvor man overvejer om der er brug for en særlig hånd for at alle (også de 15%) kan bruge nye og eksisterende normaltibud, 2. Ved servicedifferentiering overvejer man, om det er nødvendigt med differentieret service ved særlige behov (også hos de 15 %) (Se bilag 1)

d. Aarhus Kommunes gældende integrationspolitik

Et koncentrat

Aarhus Kommunes integrationspolitik, vedtaget i byrådet 13. juni 2007

Integration er ikke kun en kommunal opgave, men derimod et fælles ansvar for det offentlige, civilsamfundet, uddannelsesinstitutioner og virksomheder i kommunen. Både medborgerskab og borgerinddragelse er vigtige omdrejningspunkter. Integrationspolitikken er en integreret del af de store politikområder som: børn og unge, uddannelse, beskæftigelse, fritid, kultur, ældreområdet m.v. og med mindre fokus på projekter. Kommunens opgaveløsning skal sikre lige muligheder for alle. Og der arbejdes ud fra to forståelse: 1) Mainstreaming, hvor man overvejer, om der er brug for en særlig hånd, for at alle kan bruge nyetablerede og eksisterende normaltibud og 2) Servicedifferentiering, hvor man vurderer nødvendigheden af en differentieret service ved særlige behov.

Integrationspolitikkenes målsætning lægger vægt på fire indsatsområder

1. **Medborgerskab og antidiskrimination**, hvor civilsamfundet involveres gennem dialog, hvor kommunale arbejdspladser og service ikke diskriminerer, og hvor kommunen har fokus på integration både politisk og ved etablering af nye indsatser
2. **Uddannelse**. Et bevidst børne- og ungearbejde med fokus på faglighed, det personlige, det sociale og det kulturelle for at ruste børnene til uddannelse og et aktivt liv som demokratiske medborgere.
3. **Beskæftigelse**. Beskæftigelsesprocenten øges med mindst 3 % for personer med etnisk minoritets-baggrund. En resultatorienteret og tidlig indsats, primært til ordinær beskæftigelse. Høj prioritet af samarbejde med private virksomheder. Socialforvaltning og Beskæftigelsesforvaltning støtter sammen-hæng i indsatsen.
4. **Bosætning**. Mere alsidig befolkningssammensætning på tværs af lokalsamfund, og en nettotilflytning af personer på overførselsindkomst til lokalsamfund, som ikke overstiger landsgennemsnittet.

Syv aktuelle projekter

På Aarhus Kommunes hjemmeside fremhæves syv aktuelle projekter inden for de fire indsatsområder.

1. **Foreningsmentor** (medborgerskab)
Frivillige ForeningsMentorer bygger bro mellem familien og barnet, som ønsker at starte i fritidsaktivitet og forening. (Tryk Fonden)

2. **Handling Multiculturalism in Care** (uddannelse)
Udvikle kompetenceudvikling til sundhedspersonale i at håndtere forskellige værdier og kulturelle baggrunde. (Erasmus)
3. **Bogstart** (uddannelse)
Bogpakker til børn når de fylder 6, 12 og 18. mdr. samt 3 år. Og besøg af bibliotekets personale, som fortæller om højtlesning og sprogstimulering. (Satspuljemidler)
4. **Tegn på sprog** (uddannelse)
Afdække særlige forhold for tosprogede børns forudsætninger for at lære at læse og skrive (fællesfinansiering – B&U, DPU, VIA m.fl.)
5. **Talentprogrammer 2016-2017** (beskæftigelse)
Matching mellem flygtninge og virksomheder for at finde de mest talentfulde til konkrete jobs. (Industriens Fond)
6. **Projekt 500** (beskæftigelse)
Opsøgende arbejde, som motiverer de mest udsatte ægtefælleforsørgede indvandrere til et afklaringsforløb. (STAR)
7. **Hjem fra Aarhus** (bosætning)
Et informationsprojekt, som oplyser og rådgiver flygtninge og indvandrere om deres muligheder, hvis de er omfattet af repatrieringsydelsen.

Overvejelser om den gældende, kommunale integrationspolitik

Det er positivt, at Aarhus Kommune har en integrationspolitik, som skal kunne opleves som værende til stede og integreret i alle de store politikområder som: Børn og unge, uddannelse, beskæftigelse, fritid, kultur, ældreområdet m.v. Denne forståelse lægger op til ligeværd for alle borgere og dermed også for indvandrere, flygtninge og migranter.

Med begrebet *mainstreaming* skal alle medarbejdere og ledere forholde sig til, hvordan integration spiller sammen med normaltilbuddene, dels i det daglige arbejde, og dels i videreudvikling af tilbuddene og nye politikker på området. Og med begrebet *servicedifferentiering* bliver det fastslået, at forskellige borgere, og dermed også en indvandrer, en flygtning eller en migrant, har forskellige behov, hvor det kan være nødvendigt at differentiere den service, som kommunen tilbyder. Begge forståelser kræver opmærksomhed fra de ansatte uanset niveau, og inviterer til dialog med de berørte borgere. Og dette er virkelig positivt.

De syv aktuelle projekter, som primært er finansieret for forskellige eksterne midler, er

interessante og det bliver særligt interessant at se, om de vil blive implementeret i det bestående system til gavn for udviklingen af de forskellige indsatsområder, og hvordan.

Det er også positivt at Socialforvaltningen og Beskæftigelsesforvaltningen i integrationspolitikken støtter sammenhæng i indsatsen over for etniske minoriteter, og at man arbejder på at udvikle et brugbart og effektivt koncept for samarbejdet på tværs af sektorielle og organisatoriske grænser. Det er imidlertid vores indtryk, at det tværsektorielle arbejde er vanskeligt at udbrede som en generel praksis i kommunen. Og der er fortsat problemer ved mange skift af kommunal rådgiver i et forløb.

Den manglende sammenhæng i indsatsen, således at borgeren får en oplevelse af sammenhæng og meningsfuldhed er netop et af de største problemer, vi ser i den måde Integrationspolitikken udmøntes på. Den særligt sårbare borger har vanskeligt ved at finde vej i systemet, allermest på grund af den store opsplitning, som er udviklet i den kommunale forvaltning gennem de seneste årtier. I den periode har mange etnisk danskere også fået vanskeligheder med at forstå f.eks. hvad der sker i det sociale system. For at sikre ligebehandling er det vigtigt, at den person, man møder, med det samme danner sig et billede af om ligeværdig kommunikation er mulig: Er der en kvalificeret tolk? Ved borgeren hvad formålet med mødet er, og hvad der skal ske efterfølgende? Kan man skabe en tryk stemning omkring mødet ift. at der bliver lavet aftaler, og at man ikke beslutter noget uden borgeren er orienteret? Hvis der er en situation, hvor man er tæt på en afgørelse om et ressourceforløb eller førtidspension, er det vigtigt, at tolken hjælper med at formidle muligheder for at anke og hvad grundlaget for afgørelserne typisk vil være. Alternativt risikerer man, at borgeren får en afgørelse, han ikke forstår og ikke opdager kan ankes.

Det er kritisabelt, at den del af sundhedsområdet der hører til i kommunen ikke er udvalgt som indsatsområde i integrationspolitikken, idet vi mener, at flere borgere blandt indvandrere, flygtninge og migranter har sundhedsproblemer, som der ikke bliver taget hånd om i tide. Vi ved, at en tidlig indsats, som vægter sundhed, det sociale liv og arbejde/uddannelse efter et gennemført forløb, vil give en menneskelig og også i mange tilfælde økonomisk gevinst⁹.

Det er i kommunens integrationspolitik ikke beskrevet, og dermed usikkert, om der laves en systematisk vurdering af indsatser og projekter på integrationsområdet, og vi vil i Alternativet holde byrådet op på at der *skal* ske en evaluering og på at der bliver fulgt op på

---

⁹ Dette viser bl.a. arbejdet med Scandia-modellen, Bilag 4

integrationspolitikens mål.

Bilag

Bilag 1: Aarhus Kommunes gældende integrationspolitik - resumé	14
Bilag 2: Links til Aarhus Kommunes integrationspolitik	16
Bilag 3: Referater fra gruppens møder	16
Bilag 4: Skandia-modellen	16
Bilag 5: Kommunale veje til god integration - inspirationskatalog fra KL	166
Bilag 6: Statistik: Statsborgerskab og herkomst i Aarhus Kommune	16
Bilag 7: Statistik: Beskæftigelse og ledighed fordelt på oprindelsesland 2009-2015	17
Bilag 8: Det nationale integrationsbarometer	17
Bilag 9: Gellerup: støtte til udvikling af Gellerupparken	17
Bilag 10: Røde Kors: Sundhedsklinik tilbyder gratis lægehjælp, psykologbistand og medicin	17
Bilag 11: Link til Integrationsloven	17
Bilag 12: Definitioner af integrationsformer	17
Bilag 13: Alternativets nationale politik på området	17
Bilag 14: Kommunalpolitisk inspirationskatalog	177
Bilag 15: Relevante artikler	17
Bilag 15.1: Videnskabelig artikel: Barrierer i lægesamtalen med indvandrerpatienten	17
Bilag 15.2: Videnskabelig artikel: Work injuries among migrant workers in Denmark	18
Bilag 15.3: Artikel i Information: Hvorfra ved Støjberg, at dansk læres bedst på arbejdspladsen?	18
Bilag 15.4: Artikel i Information: Som bisidder har jeg oplevet, at Udlændingestyrelsen behandler asylsøgere uanstændigt	18
Bilag 15.5: Artikel i Ugebrevet A4: Flygtning med erhvervsuddannelser har størst chance for job	18
Bilag 15.6: Lovgivningshåndbog fra Dansk Flygtningehjælp 02.11.16	18

Bilag 1: Aarhus Kommunes gældende integrationspolitik - resumé

- **Aarhus Kommunes Integrationspolitik¹⁰**

Aarhus Kommunes integrationspolitik blev vedtaget af byrådet 13. juni 2007.
- **Politikken er en integreret del af kommunens store politikområder**

Integrationspolitikken er tænkt ind som en integreret del af de store politikområder som: børn og unge, uddannelse, beskæftigelse, fritid, kultur, ældreområdet m.v. og mindre fokus på projekter
- **Medborgerskab er omdrejningspunkt for integrationspolitikken.**

Integrationspolitikken indebærer, at det er obligatorisk at sikre borgerinddragelse vedrørende væsentlige beslutninger, der får konsekvenser for borgerne.
- **Kommunens opgaveløsning skal sikre lige muligheder for alle.**

Indsætterne udmøntes ud fra to forståelser, som skal tænkes ind i alle politikområder

  - 1) mainstreaming – er der brug for en særlig hånd, som støtte til at bruge normaltilbuddene
  - 2) servicedifferentiering – er det nødvendigt med differentieret service ved særlige behov
- **Integration er ikke et ansvar for Aarhus Kommune alene.**

Målsætningen for integrationspolitikken peger på et fælles ansvar, hvor det offentlige og civilsamfundet med bl.a. byens uddannelsesinstitutioner og byens virksomheder sammen yder en indsats.
- **Tværgående centrale indsatsområder i integrationspolitikken.**

Integrationspolitikken målsætning søges opfyldt ved at lægge særligt vægt på fire indsatsområder

  1. Medborgerskab og antidiskrimination
  2. Uddannelse
  3. Beskæftigelse
  4. Bosætning

Ad 1) Medborgerskab og antidiskrimination - Mål

1. Bysamfundet bidrager.
  - a. involvering af bysamfundet
  - b. styrkelse af dialogen mellem grupper på tværs af etnicitet og religion
2. Fremme af gensidig respekt og bekæmpelse af diskrimination.

---

¹⁰ Se Bilag 2

- a. kommunen som arbejdsplads diskriminerer ikke
  - b. kommunen yder service uden at diskriminere.
3. Indtænkning af medborgerskab/antidiskrimination i kommunens egen virksomhed.
- a. kommunen har fokus på integrationsaspektet i kommende politikker og indsatser.

Evalueringer konkluderer, at medborgerskab er på vej. Brobygning, forældreinddragelse og sprogindsatser ser ud til at give positive resultater¹¹.

Ad 2) Uddannelse - Mål

1. Børn og Unge afdelingen skal med høj faglighed arbejde for at børnene og de unge tilegner sig nødvendige kompetencer, så de kan gennemføre uddannelse og blive rustet til et aktivt liv som demokratiske medborgere. Der bliver bevidst arbejdet med det faglige, det personlige, det sociale og det kulturelle.

Evalueringer viser, at en tidlig sprogindsats i vuggestuer og dagpleje og i samarbejde med forældrene giver et stort løft. Denne indsats fortsætter. Aarhus Kommune har med "Handlingsplan for 95 % målsætning" sat det mål at 95 % af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Det vil kræve at fokus på tidlige sproglige indsatser fastholdes, og at sproglige indsatser for de 6-18 årige bliver udbygget.

Ad 3) Beskæftigelse - Mål

1. Beskæftigelsesprocenten øges med mindst 3 % for personer med etnisk minoritetsbaggrund
2. Indsatsen skal være resultatorienteret, tidlig og realistisk
3. Indsatsen skal primært være ordinær beskæftigelse, sekundært på særlige vilkår.
4. En indsats i samarbejde med private virksomheder har høj prioritet.
5. Socialforvaltning og Beskæftigelsesforvaltning støtter sammenhæng i indsatsen.

Evalueringsrapport fra 2011/12 viser at beskæftigelsestallet toppede i 2008, hvor beskæftigelsesprocenten for de 16-64-årige fra ikke vestlige lande steg fra 35,6 % i 2000 til 50,9 % i 2008. Forholdene er meget forandret siden. Og vi har desværre ikke kendskab til nyere evalueringer.

Ad 4) Bosætning - Mål

---

¹¹ se fodnote 4

1. En mere alsidig befolkningssammensætning i og på tværs af lokalsamfund og boligområder
2. Tilstræbe at nettotilflytning af personer på overførselsindkomst til lokalsamfund og boligområder ikke overstiger landsgennemsnittet.

Evaluering udtrykker at indsatsen i udsatte byområder er blevet mere fokuseret, koordineret og helhedsorienteret end tidligere.

Bilag 2: Links til Aarhus Kommunes integrationspolitik

Tre link til tekster med kommunens integrationspolitik 2007, evalueringsrapport 2011/12 og eksempler på aktuelle indsatser:

- [Integrationspolitik](#)
- [Medborgerskab skaber sammenhængskraft: Aarhus Kommunes Integrationspolitik - Evaluering 2011/2012](#)
- [26 gode eksempler på integrationspolitik](#)

Bilag 3: Referater fra gruppens møder

- [Note til møde 9. december 2016: Opstart](#)
- [Note til møde 15. december 2016: Frivillighed](#)
- [Note til møde 10. januar 2017](#)
- [Note til møde 30. marts 2017: LærDansk](#)
- [Note til møde 18. april 2017: Netværk](#)
- [Note til møde 29. maj 2017: Kvindehuset](#)

Bilag 4: Skandia-modellen

- [Skandia-modellen: Færre skal stå i skyggen](#)
- [Ny regnemodel skal spare milliarder og samtidig hjælpe de svageste](#)

Bilag 5: Kommunale veje til god integration - inspirationskatalog fra KL

- [Kommunale veje til god integration](#)

Bilag 6: Statistik: Statsborgerskab og herkomst i Aarhus Kommune

- [Statsborgerskab og herkomst i Aarhus Kommune](#)

Bilag 7: Statistik: Beskæftigelse og ledighed fordelt på oprindelsesland 2009-2015

- [Beskæftigelse og ledighed fordelt på oprindelseslande 2009-2015](#)

Bilag 8: Det nationale integrationsbarometer

- [Det nationale integrationsbarometer - Aarhus Kommune](#)

Bilag 9: Gellerup: støtte til udvikling af Gellerupparken

- [30 millioner til sociale projekter i Gellerup](#)
- [Det gjorde vi 2016 - Boligsocial årsrapport Gellerup og Toveshøj](#)

Bilag 10: Røde Kors: Sundhedsklinik tilbyder gratis lægehjælp, psykologbistand og medicin

- [Sundhedsklinikken - for mennesker uden opholdstilladelse](#)

Bilag 11: Link til Integrationsloven

- [Integrationsloven](#)

Bilag 12: Definitioner af integrationsformer

- [Definitioner af integrationsformer](#)

Bilag 13: Alternativets nationale politik på området

- [Alternativets Partiprogram: Asyl](#)
- [Alternativets Partiprogram: Ligestilling og mangfoldighed](#)

Bilag 14: Kommunalpolitisk inspirationskatalog

- [Kommunalpolitisk inspirationskatalog](#)

Bilag 15: Relevante artikler

Bilag 15.1: Videnskabelig artikel: Barrierer i lægesamtalen med indvandrerpatienten

- [Barrierer i lægesamtalen med indvandrerpatienten](#)

Bilag 15.2: Videnskabelig artikel: Work injuries among migrant workers in Denmark

- [Work injuries among migrant workers in Denmark](#)

Bilag 15.3: Artikel i Information: Hvorfra ved Støjberg, at dansk læres bedst på arbejdspladsen?

- [Artikel i Information: Hvorfra ved Støjberg, at dansk læres bedst på arbejdspladsen?](#)

Bilag 15.4: Artikel i Information: Som bisidder har jeg oplevet, at Udlændingestyrelsen behandler asylsøgere uanstændigt

- [Som bisidder har jeg oplevet, at Udlændingestyrelsen behandler asylsøgere uanstændigt](#)

Bilag 15.5: Artikel i Ugebrevet A4: Flygtning med erhvervsuddannelser har størst chance for job

- [Flygtninge med erhvervsuddannelser har størst chance for job](#)

Bilag 15.6: Lovgivningshåndbog fra Dansk Flygtningehjælp 02.11.16

- [Flygtninge, familiesammenførte udlændinge og indvandrere med behov for støtte](#)

